

Udskriftsdato: 22. december 2025

VEJ nr 10395 af 01/03/2007 (Historisk)

Beskyttelseshjelme

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Arbejdstilsynet, j.nr.

Senere ændringer til forskriften

SKR nr 10233 af 12/12/2025

Beskyttelseshjelme

At-vejledning D.5.7

Marts 2007

Erstatter At-meddelelse nr. 4.09.4 af oktober 1996

I denne vejledning informeres om egenskaberne ved forskellige typer hjelme, og der redegøres for en række ofte forekommende problemstillinger i forbindelse med anskaffelse og brug.

Beskyttelseshjelm skal anvendes, hvis arbejdet ikke på anden måde kan udføres uden risiko for skader.

En beskyttelseshjelm kan beskytte hovedet mod stød, men derudover kan der være andre beskyttende egenskaber såsom beskyttelse mod klemning, elektrisk spænding, varmestråling eller stænk af smeltet metal.

Valg af beskyttelseshjelm skal tage udgangspunkt i en analyse af de risici, der er i forbindelse med arbejdet. Man kan fx stille spørgsmål som:

- Hvilket arbejde skal udføres?
- Hvordan ser arbejdspladsen og omgivelserne ud?
- Hvem skal anvende beskyttelseshjelmen?

1. Pligter

Arbejdsgiveren skal sørge for

- at brugerne forsynes med egnet beskyttelseshjelm, og at hjelmen bliver brugt straks ved arbejdets begyndelse og under hele arbejdet
- at beskyttelseshjelmen til enhver tid yder den tilsigtede beskyttelse og ikke medfører unødige gener. Hjelmen skal være egnet til brug under de eksisterende forhold på arbejdsstedet, vælges under hensyn til de ergonomiske forhold og passe til brugeren, eventuelt efter tilpasning
- at den valgte beskyttelseshjelm er CE-mærket
- at beskyttelseshjelmen vedligeholdes, rengøres, tørres og desinficeres i nødvendigt omfang, inden den tages i brug
- at brugerne får instruktion i brugen af beskyttelseshjelmen bl.a. på baggrund af oplysningerne i brugsanvisningen og oplyses om faren ved ikke at bruge den.

Brugeren skal bruge beskyttelseshjelmen straks fra arbejdets begyndelse og under hele dets varighed. Brugeren skal medvirke til, at hjelmen virker efter hensigten, og meddele fejl og mangler til arbejdsgiveren, arbejdslederen eller sikkerhedsorganisationen.

2. Typer af beskyttelseshjelme

Den almindelige beskyttelseshjelm, som anvendes i forbindelse med arbejde, kaldes ifølge Dansk Standard for en "industrisikkerhedshjelm" – også selv om den ofte anvendes inden for erhverv, der ikke kan kategoriseres som industri, som fx skovbrug.

Industrisikkerhedshjelme beskytter først og fremmest hovedet mod faldende genstande, og hjelmene skal kunne modstå en kortvarig udsættelse for en flamme. Herudover skal en eventuel hagerem løsne sig selv, når den belastes over en vis værdi, hvis hjelmen eller remmen hænger fast.

Kan en industrisikkerhedshjelm beskytte mod andre risici som fx klemning, stænk fra flydende metal, isolere mod elektrisk strøm eller tåle meget høje eller lave temperaturer, fremgår det af mærkningen på hjelmen. Da der til stadighed sker en teknisk udvikling, er denne liste over supplerende værneegenskaber ikke nødvendigvis udtømmende.

Brandmandshjelme anvendes først og fremmest i forbindelse med redningsarbejde. I lighed med industrisikkerhedshjelme beskytter de mod faldende genstande, men de giver desuden beskyttelse mod klemning, elektrisk strøm og strålingsvarme.

Hårde arbejds hatte (Eng.: Bump-caps) er ikke beregnet til anvendelse, hvor der er fare for faldende genstande. Hårde arbejds hatte er kun beregnet til anvendelse, hvor der er risiko for, at brugeren slår hovedet mod fx hårde genstande eller skarpe kanter.

3. Brugsanvisning og mærkning

Beskyttelseshjelme skal være CE-mærket. Hjelmene er desuden mærket med en række andre oplysninger, herunder oplysning om, hvilke supplerende beskyttende egenskaber de har.

Hårde arbejds hatte er mærket med teksten “Advarsel, dette er ikke en industrisikkerhedshjelm”.

Der skal følge en brugsanvisning på dansk med ved leveringen. Den skal bl.a. indeholde oplysninger om hjelmens beskyttende egenskaber, tilpasning, anvendelse, vedligeholdelse, rengøring og opbevaring. Brugsanvisningen bør derfor læses grundigt igennem og opbevares for eventuel senere brug.

Beskyttelseshjelmens forventede levetid skal fremgå af brugsanvisningen. Som regel garanteres beskyttelseffekten i 5 år, men en kortere garantiperiode kan forekomme.

4. Anskaffelse og tilpasning

Arbejdsgiveren skal allerede ved anskaffelsen sikre sig, at beskyttelseshjelmen kan tilpasses den person, som bruger den. Tilpasningen er vigtig for, at hjelmen sidder fast og giver en tilstrækkelig stor sikkerhedsafstand mellem hjelmskal og hoved. Derudover er det vigtigt, at hjelmen ikke vejer mere end nødvendigt, da lang tids brug af hjelme kan overbelaste nakken.

Hvis der er risiko for, at hjelmen falder af, fx på grund af en særlig arbejdsstilling eller blæst, skal der anskaffes en hjelm med hagerem.

Der kan være grunde til at vælge en særlig farve eller facon, fx bør anhuggeres hjelm have en kraftig farve, der gør anhuggeren let synlig for kranføreren.

Til brug i varme omgivelser kan der anskaffes en beskyttelseshjelm med ventilation. Skal hjelmen anvendes i kolde omgivelser, bør der anskaffes en hjelm, der kan anvendes med hjelmhue.

Hvis hjelmen skal anvendes sammen med andre personlige værnemidler som høreværn, øjenværn, visir eller åndedrætsværn, må den samlede beskyttelse ikke forringes. Pandebåndet fra et visir eller issebøjlen fra et høreværn kan fx bevirke, at beskyttelseshjelmen ikke sidder tilstrækkelig godt fast, og der kan ofte med fordel anvendes et “kombiværn”, hvor hjelmen er forberedt med fæster til fastgørelse af visir, høreværn m.m.

Eksempel på et kombiværn

Det er vigtigt at tjekke med leverandøren af værnemidlerne, at de kan kombineres, så de får den tilsigtede beskyttelseffekt.

5. Vedligeholdelse og holdbarhed

Hjelmen skal vedligeholdes og opbevares i overensstemmelse med brugsanvisningen.

Brugeren skal regelmæssigt kontrollere beskyttelseshjelmen, så sprækker og andre skader kan opdages i god tid. En hjelm, der har revner, eller som har været udsat for kraftig påvirkning i form af slag eller klem, skal kasseres. I tvivlstilfælde skal hjelmen og/eller indtrækket altid kasseres.

Materialeegenskaberne kan påvirkes af langvarig udsættelse for kulde, varme, stærkt lys, fugt, sved og midler, som anvendes på huden eller håret, eller ved anvendelse af uegnede rengøringsmidler.

6. Skiltning

Arbejdsgiveren skal sørge for, at arbejdsområder, hvor beskyttelseshjelm skal bruges, afmærkes med skiltning. Skiltet er blå med hvidt symbol.

Beskyttelseshjelm påbudt

Der kan være tilfælde, hvor det arbejde, som gør beskyttelseshjelm nødvendig, foregår så spredt, at skiltning ikke er praktisk mulig.

7. Udgifter

Arbejdsgiveren afholder udgifterne til anskaffelse, vedligeholdelse og renholdelse af personlige værnemidler og har ejendomsretten til dem.

Regler:

1. Bekendtgørelse nr. 1273 af 18. december 1996 om sikkerhedskrav mv. til personlige værnemidler
 2. Bekendtgørelse nr. 746 af 28. august 1992 om brug af personlige værnemidler
 3. Bekendtgørelse nr. 518 af 17. juni 1994 om sikkerhedsskiltning og anden form for signalgivning
- Læs også branchearbejdsarbejdsmiljørådenes vejledninger mv.:

Branchearbejdsarbejdsmiljørådenes vejledninger kan findes på de enkelte branchearbejdsarbejdsmiljøråds hjemmesider. Der er link til disse hjemmesider på Arbejdstilsynets hjemmeside www.at.dk.